

السبت، فيفريه ٢٣، ٢٠١٣
٠١:٢٤ ب.ظ

بررسی تطبیقی رابطه وجودی انسان با عالم از دیدگاه هایدگر و ملاصدرا

حسین زمانیها *

چکیده

از نظر هایدگر، نحوه وجود انسان به گونه‌ای است که در بیرون از خویش قیام دارد. لذا هایدگر با عنوان دازاین از آن یاد می‌کند. از دید هایدگر همین نحوه وجود استعلایی انسان که ریشه در برون‌خویشی‌های سه‌گانه دازاین در امتدادهای سه‌گانه زمانی دارد، بنیان رابطه ناگسستگی بین ساختار وجودی انسان و عالم است. با نگاهی عمیق‌تر به فلسفه ملاصدرا می‌توان به این نتیجه رسید که این نحوه وجود استعلایی (برون‌خویشی) ریشه در حالتی تناقض‌آمیز در وجود انسان دارد. انسان موجود محدودی است که واجد نوعی التفات و تعلق وجودی به وجود نامحدود و بی‌نهایت است. لذا همواره در تلاش است تا با تقرب به آن حقیقت مطلق، وجود خویش را معنا بخشد. به عبارت دیگر، در وجود انسان قوا و استعدادها نامحدودی است که با رسیدن به فعلیت معنا می‌یابد، و عالم، افق یا عرصه‌ای است که در آن فعلیت‌های مختلف به‌نحو تفصیلی ظهور می‌یابند. همین التفات و تعلق وجودی به غیر، بنیان رابطه ناگسستگی انسان با عالم است.

کلید واژه‌ها: انسان، عالم، استعلا، وجود، هایدگر، ملاصدرا.

---

* استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه شاهد

تاریخ دریافت: ۹۱/۰۳/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۱/۰۵/۲۵